

Velfærdsministeriet
Handicap
J.nr. 2009-6700
Lkr/aba

28. oktober 2009

Spørgsmål/svar vedrørende den fælles tolkeløsning

I forbindelse med den eksterne høring af den fælles tolkeløsning er der rejst en række konkrete spørgsmål fra organisationernes o.l. side. Hermed gennemgås de enkelte spørgsmål.

Spørgsmål:

- Den fælles tolkeløsning dækker ikke de områder, der tidligere er blevet dækket af Det Sociale Tolkeprojekt, men i stedet udelukkende de områder, der er blevet dækket af Det Sociale Tolkeprojekt efter den begrænsning, der blev indført i 2008.

Svar:

- Den fælles tolkeløsning dækker tolkning på alle de områder, der blev dækket af Det Sociale Tolkeprojekt før den begrænsning, der blev indført i 2008.
- Hovedformålet med Det Sociale Tolkeprojekt var netop, at projektet skulle dække tolkning på områder, hvor tolkebrugeren oplevede et behov for tolk, der ikke kunne dækkes af anden lovgivning.
- Den fælles tolkeløsning, som afløser Det Sociale Tolkeprojekt, skal ligeledes dække tolkning til aktiviteter, som ikke dækkes af anden lovgivning, fx politiske og foreningsmæssige aktiviteter, som møder i handicaporganisationer, og sociale aktiviteter som familiefester.
- Tolkerådet får blandt andet til opgave at bistå tolkemyndigheden og Ankestyrelsen i gråzoneproblematikker. Gennem Tolkerådet er der således adgang til at sikre, at alle områder bliver inddraget.

Spørgsmål:

- Listen over aktiviteter, hvortil der kan ydes ubegrænset tolkning, betyder, at mennesker med hørehandicap vil blive begrænset i deres deltagelse i samfundslivet.

Svar:

- Den nye tolkeløsning giver tolkebrugere en lovfæstet ret til ubegrænset tolkning inden for en lang række områder. Det gælder bl.a. inden for det politiske liv, som fx handicappolitisk arbejde og foreningsarbejde og i forhold til myndigheder som fx retssystemet. Derudover er der ad-

gang til ubegrænset tolkning til besøg hos læge og tandlæge, og dagtilbud og skoler, samt i forbindelse med beskæftigelse, deltagelse i grundejerforeningsmøder etc.

- Den fælles tolkeløsning giver dermed netop mulighed for at deltage i samfundslivet – på lige fod med andre.
- Hvis tolkemyndigheden giver afslag på ubegrænset tolk til en bestemt aktivitet, som tolkebrugeren mener, er nødvendig for deltagelse i samfundslivet, kan tolkebrugeren klage over denne afgørelse.
- Desuden vil interesseorganisationerne være repræsenteret i Tolkerådet, som skal bistå tolkemyndigheden i forhold til gråzoneproblematikker.

Spørgsmål:

- Tolkemyndighedens vurdering af hvor lang tid, der kan ydes ubegrænset tolkning til en bestemt aktivitet, kan betyde en begrænsning for brugerne.

Svar:

- Tolkemyndigheden kan ikke begrænse ubegrænset tolkning. Men i forbindelse med afgørelsen tager tolkemyndigheden stilling til, hvor lang tid aktiviteten som udgangspunkt forventes at tage. Der er ikke tale om, at brugerens adgang til tolkning indskrænkes, men derimod et hensyn til planlægningen af tolkningen til den enkelte aktivitet, herunder hvis den pågældende aktivitet kræver, at der er brug for mere end én tolk.

Spørgsmål:

- En timebank på 7 timer om året pr. tolkebruger er for lidt.
- Timebanken bør tage hensyn til, at behovene er forskellige, ved at tildele timer baseret på behov.

Svar:

- Den nødvendige tolkning for at deltage i samfundslivet dækkes af den ubegrænsede adgang. For at få tolk til disse aktiviteter, skal tolkebrugeren blot kontakte tolkemyndigheden, som herefter bevilger tolk.
- Det betyder, at tolkebrugere, så vidt det er muligt, har samme fleksible og brugervenlige adgang til tolk, som gennem Det Sociale Tolkeprojekt. Og bedre fordi det nu er en lovfæstet ret.
- Brugere skal have så nem adgang til tolk gennem den fælles tolkeløsning som muligt. Det skal derfor ikke være nødvendigt at dokumentere, hvor ofte der er fødselsdag i familien, eller hvor mange fester man deltager i om året. Derfor er det besluttet, at alle tolkebrugere har samme adgang til tolk, uden at skulle gennemgå en bureaukratisk og indviklet ansøgningsproces.

- For at sikre, at brugeren kan vælge at prioritere at deltage i aktiviteter af interessebetonet karakter, udover hvad der er direkte nødvendigt for deltagelse i samfundslivet, får hver tolkebruger desuden en timebank. Timebanken kan bruges til alle former for aktiviteter, som tolkebrugeren ønsker, uden godkendelse eller tilladelse fra nogen.
- Timebanken giver dermed netop mulighed for, at tolkebrugeren selv kan prioritere tolkning ud fra hans eller hendes egne ønsker og behov.

Spørgsmål:

- Timebanken er i modstrid med FN konventionens artikel 3, a): ” Respekt for menneskets naturlige værdighed, personlige autonomi, herunder frihed til at træffe egne valg og uafhængighed af andre personer.”

Svar:

- Adgangen til ubegrænset tolkning betyder, at tolkebrugerne bliver uafhængige af, at familie eller venner skal tolke fra talesprog til tegnsprog.
- Den ubegrænsede adgang til tolk betyder, at tolkebrugerne kan deltage i politiske aktiviteter og foreningsarbejde, deltage i forældrebestyrelser i daginstitution og skoler, være aktive i grundejerforeninger og beboerforeninger.
- Den ubegrænsede adgang til tolk giver tolkebrugerne mulighed for at få tolk til en samtale i en bank eller en pensionskasse, og dermed mulighed for selv at træffe egne valg.
- Timebanken giver netop tolkebrugeren mulighed for at træffe egne valg og selv prioritere, hvad timerne i timebanken skal gå til.

Spørgsmål:

- En årlig tilpasning af timetallet i timebanken set i forhold til det reelle forbrug betyder, at tolkebrugerne kan blive usikre på den egentlige adgang til tolk.

Svar:

- Formålet med den årlige vurdering af, om der er behov for at justere timeantallet i timebanken i forhold til det faktiske forbrug af tolkning i det foregående år, som skal gennemføres inden 1. januar, er at give tolkebrugerne adgang til så mange timers tolkning som mulig.
- Eventuelle ændringer i timebanken vil blive kommunikeret til tolkebrugeren så tidligt som muligt, og med inddragelse af de relevante interesseorganisationer og ved brug af målgruppens sædvanlige kommunikationskanaler.

Spørgsmål:

- Der bør afsættes en pulje til bevilling af tolk til aktiviteter i udlandet, der fordeles efter en individuel vurdering.

Svar:

- Ifølge udlandsbekendtgørelsen kan en naturalydelse efter serviceloven sædvanligvis ikke medbringes til udlandet. Dette er blandt andet som følge af de potentielle udgifter, der kan være ved at medbringe en naturalydelse som en tolk til udlandet, hvor der både skal betales for rejse, ophold og løn udover den tid, der bruges til tolkningen.
- Der er derfor ikke mulighed for at medbringe tolk gennem den fælles tolkeløsning til udlandet.

Spørgsmål:

- Det er vigtigt at sikre tolkning af en høj kvalitet med den nødvendige faglige kompetence, blandt andet ved at stille krav om uddannede tolke.

Svar:

- Det er meget vigtigt, at tolkningen i den fælles tolkeløsning bliver af en så høj kvalitet som muligt, og at der kun bruges uddannede og kvalificerede tolke. Dette vil blive stillet som krav i forbindelse med konkurrenceudsættelsen af leverandør af tolkning til den fælles tolkeløsning.

Spørgsmål:

- Center for Tegnsprog og Tegnstøttet Kommunikation bør være repræsenteret i Tolkerådet.

Svar:

- De er repræsenteret gennem Undervisningsministeriet, da Tolkeuddannelsen ved Center for Tegnsprog og Tegnstøttet Kommunikation hører under Undervisningsministeriet.

Spørgsmål:

- Ikrafttrædelsesdatoen bør flyttes for at sikre en god opstart af den fælles tolkeløsning.

Svar:

- Retten til tolk gennem den fælles tolkeløsning vil træde i kraft den 1. januar 2010.
- Tolkebrugeren vil dermed kunne klage til Ankestyrelsen, hvis der ikke er adgang til tolkning fra den 1. januar 2010.
- Det er herefter op til myndigheden at sikre en god opstart af den fælles tolkeløsning.

- Fuld etablering af den fælles tolkeløsning forventes at finde sted i løbet af 1. halvår af 2010.

Spørgsmål:

- Målgruppen er forudsat alt for højt, hvorfor timebankens størrelse bliver uforholdsmæssig lille.

Svar:

- Målgruppen for den fælles tolkeløsning er baseret på data fra Det Sociale Tolkeprojekt, der siden år 2000 har tilbudt tolkning til personer med hørehandicap. Der var dog ikke i Det Sociale Tolkeprojekt krav om, at alle brugere skulle registreres i ordningen via CPR-nummer. Det betyder, at der ikke er fuldt kendskab til antallet af unikke brugere af projektet. Der var således 1.126 unikke brugere i 2008. Dertil kommer et antal unikke brugere af gruppetolkning og individuelle tolkninger, hvor der ikke har været opgivet CPR-nummer.
- I forbindelse med gruppetolkninger kan der være skjulte brugere, der ikke selv har været i kontakt med systemet, men har benyttet sig af ydelsen.
- Endelig kan det ikke udelukkes, at der har været potentielle brugere, der ikke har benyttet sig af Det Sociale Tolkeprojekt, men som vil benytte sig af ydelserne, nu hvor de får retskrav på dem.
- Det vurderes på baggrund af en samlet vurdering af ovenstående, at antallet af brugere i 2010 vil udgøre mellem 2.000 og 2.500 brugere.
- Der er således en vis usikkerhed forbundet med at skønne over målgruppens størrelse. Af hensyn til at undgå et merforbrug, med deraf følgende behov for begrænsninger i ordningen, er skønnet sat, så det vurderes at være sikkert ikke at komme i denne situation.
- I den fælles tolkeløsning vil det være muligt at se, hvor mange unikke brugere der er. Antallet af unikke brugere i den fælles tolkeløsning vil blive fulgt løbende og vil indgå i den årlige vurdering af behovet for justeringer af ordningen.